

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Aan de minister-president
minister van Algemene Zaken
drs. M. Rutte
Binnenhof 19
2513 AA Den Haag

Kenmerk: 202401005

Den Haag, 19 april 2024

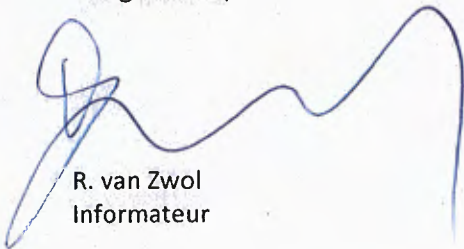
Geachte heer Rutte,

Hierbij verzoek ik u de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid te vragen om ten behoeve van onze werkzaamheden ons op de kortst mogelijke termijn te informeren over de volgende vraag.

- Bij welke zware delicten kan veroordeling leiden tot a) intrekking/verlies van het Nederlanderschap en/of b) intrekking/verlies van de verblijfstitel ?

De gevraagde informatie zal worden opgenomen in het archief van de kabinetsformatie dat, op basis van art. 5.4 van de Wet open overheid, niet openbaar is totdat de formatie is afgerond.

Hoogachtend,



R. van Zwol
Informatieur



202401045

Kabinet Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

Tweede Kamer der Staten Generaal
t.a.v. de informateur dhr. R. van Zwol
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
4396906

Datum 23 april 2024

Geachte heer Van Zwol,

Bijgaand doe ik u antwoorden toekomen op vragen gesteld aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (kenmerk 202401005).

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,
namens deze,
De Secretaris-Generaal

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Dep. VERTROUWELIJK
Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

**Directie
Bestuursondersteuning**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum 19 april 2024
Onderwerp Reactie op de formatievraag inzake intrekking / verlies
Nederlandschap en verblijfstitel d.d. 19 april 2024

Ons kenmerk
5418177

Uw kenmerk
4396488

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Geachte heer Dijkgraaf en heer Van Zwol,

Uw bureau kabinetsformatie heeft mij op 19 april 2024 een vraag namens u doen toekomen inzake intrekking/verlies Nederlandschap en verblijfstitel. De vraag luidt: Bij welke zware delicten kan veroordeling leiden tot a) intrekking/verlies van het Nederlandschap en/of b) intrekking/verlies van de verblijfstitel?

Hierbij stuur ik u, namens de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, de verzochte informatie.

De Secretaris-Generaal Justitie en Veiligheid

1. Bij welke (zware) delicten kan een onherroepelijke veroordeling leiden tot intrekking van het Nederlanderschap?

Datum
19 april 2024

Ons kenmerk
5418177

- De Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN) maakt het mogelijk het Nederlanderschap in te trekken.
- Artikel 14, lid 2, RWN ziet op het intrekken van het Nederlanderschap na een onherroepelijke veroordeling voor **een zeer ernstig misdrijf**. In de praktijk is dit in de afgelopen jaren enkel bij **terroristische misdrijven** toegepast.
- Andere misdrijven waarbij deze intrekking mogelijk is (mits voor het specifieke misdrijf een maximumstraf geldt van 8 jaar of meer), zijn:
 - **Misdrijven tegen de veiligheid van de staat** (titel I Sr)
 - **Misdrijven tegen de koninklijke waardigheid** (titel II Sr)
 - **Misdrijven tegen hoofden van bevriende staten en andere beschermde personen** (titel III Sr)
 - **Misdrijven betreffende de uitoefening van staatsplichten en staatsrechten** (titel IV Sr)
- Daarnaast is intrekking mogelijk bij bepaalde **internationale misdrijven**:
 - **Genocide**
 - **Misdrijven tegen de menselijkheid**
 - **Oorlogsmisdrijven**
 - **Het misdrijf agressie**
- Het Nederlanderschap kan ook worden ingetrokken op grond van artikel 14, lid 3, RWN als een persoon vrijwillig in een leger (krijgsdienst) van een buitenlandse staat, die vecht tegen het Koninkrijk der Nederlanden of een bondgenoot, dient.
- En tot slot op grond van artikel 14, lid 1 RWN bij fraude in de naturalisatieprocedure (of de daaraan voorafgaande verblijfsprocedure).
- Intrekking bij artikel 14 lid 2 RWN is een bestuursrechtelijke ordemaatregel en geen bijkomende straf: met de onherroepelijke veroordeling is het immers een gegeven dat de essentiële belangen van het Koninkrijk ernstig zijn geschaad en dat de band met het Koninkrijk is opgezegd. Bij de belangenafweging wordt uitgegaan van «intrekking, tenzij». Hiermee wordt gevolg gegeven aan het verbreken van de band met Nederland.
- RWN artikel 14 lid 4 ziet op het intrekken van het Nederlanderschap van een persoon die zich in het buitenland heeft **aangesloten bij een terroristische organisatie die een gevaar vormt voor de nationale veiligheid** (de zogenoemde uitreizigers). Intrekking op grond van artikel 14 lid 4 strekt ertoe de nationale veiligheid te beschermen, legale terugkeer naar Nederland onmogelijk te maken en illegale terugkeer te bemoeilijken. Hiervoor is geen onherroepelijke veroordeling vereist, maar kan op basis van bijvoorbeeld een ambtsbericht van de AIVD worden gehandeld.
- Intrekking geschiedt onder bepaalde voorwaarden. Een voorwaarde is dat de intrekking niet tot staatloosheid mag leiden. Aangezien een voorwaarde voor het verkrijgen van het Nederlanderschap is dat, waar mogelijk, afstand wordt gedaan van andere nationaliteiten, beperkt de mogelijkheid om het Nederlanderschap in te trekken zich in de praktijk tot enkele nationaliteiten.
- Bij het besluit tot de intrekking van de Nederlandse nationaliteit wordt, hoewel dit een nationale competentie is, ook rekening met de gevolgen

- van het verlies van het burgerschap van de Europese Unie en met bijzondere persoonlijke omstandigheden.
- Het intrekken van het Nederlanderschap betreft een discretionaire bevoegdheid van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid; het is geen automatisme. De intrekkingbesluiten worden in de praktijk voorgelegd aan de Staatssecretaris en de Minister van Justitie en Veiligheid.

Datum
19 april 2024

Ons kenmerk
5418177

Terugkeer na intrekking Nederlanderschap

De NCTV stelt in het dreigingsbeeld Terrorisme van december 2023 dat bij een deel van de jihadisten waarvan het Nederlanderschap is ingetrokken vertrek tot op heden nog niet is gerealiseerd. De inzet van de maatregel is dat terrorismeveroordeelden na de intrekking van het Nederlanderschap en het opleggen van een zwaar inreisverbod Nederland zelfstandig verlaten of worden uitgezet. Hoewel de toepassing van vreemdelingenrechtelijke maatregelen mogelijk blijft, beperkt intrekking van het Nederlanderschap het handelingsperspectief en zicht op deze groep terrorismeveroordeelden. Zo krijgt deze groep niet of in mindere mate begeleiding bij re-integratie, blijkt handhaving van hun strafrechtelijke voorwaarden lastig en hebben ze niet of nauwelijks toegang tot sociale voorzieningen. Dit kan leiden tot een verhoogde afhankelijkheid van hun bestaande jihadistische omgeving en daarmee bijdragen aan de instandhouding van de dreiging die van hen uitgaat.

2. Bij welke (zware) delicten kan een onherroepelijke veroordeling leiden tot intrekking van de verblijfsvergunning?

Reguliere verblijfsvergunning

- Het intrekken of afwijzen van een verblijfsvergunning regulier gaat volgens de glijdende schaal (art. 3.86 Vreemdelingenbesluit).
- Intrekking is nooit een automatisme. Er zal altijd een individuele belangenafweging plaatsvinden waarbij getoetst wordt aan 8EVRM (recht op privé- en familielevens) en de evenredigheid.
- Volgens het principe van de glijdende schaal wordt er een verband gelegd tussen de duur van de opgelegde straf en de duur van het rechtmatige verblijf in Nederland. Hoe langer de vreemdeling rechtmatig in Nederland verblijft, hoe zwaarder de straf moet zijn om tot beëindiging van het verblijfsrecht over te kunnen gaan.
- Uit de glijdende schaal volgt dat in principe een onherroepelijke veroordeling voor ieder delict kan leiden tot intrekking, mits de opgelegde gevangenisstraf van voldoende omvang is.
- Bijvoorbeeld in de glijdende schaal geldt voor criminele vreemdelingen die al meer dan 10 jaar in Nederland zijn, dat er sprake moet zijn van een misdrijf waar een gevangenisstraf van 6 jaar of meer op staat, en het misdrijf moet de lichamelijke integriteit van het slachtoffer hebben aangetast of een opiumdelict betreffen.
- In het verleden is de glijdende schaal meermaals aangescherpt. Verdere aanscherping is nauwelijks mogelijk vanwege 8EVRM en proportionaliteit (advies Raad van State).¹
- Een denkbare aanscherping zou kunnen zijn het aanpassen of schrappen van art. 3.86, tiende lid, Vb. Daarin staat dat bij 10 of meer verblijfsjaren,

¹ Advies RvS 12 april 2013W03.13.0065/II, Staatscourant 2014, nr. 32197

intrekking alleen mogelijk is bij een van de in dat lid opgesomde ernstige misdrijven (kortgezegd misdrijven die een ernstige inbreuk plegen op de lichamelijke integriteit van het slachtoffer en opiumdelicten).

Datum
19 april 2024

Ons kenmerk
5418177

Asielvergunning

- Bij het intrekken van een verblijfsvergunning asiel die is verleend op internationale beschermingsgronden moet er sprake zijn van een **bijzonder ernstig en gevaar voor de gemeenschap of ernstig misdrijf**, zoals bedoeld in de artikelen 14, lid 4 onder b en artikel 17, lid 1 onder b, van de Kwalificatierichtlijn.
- Deze artikelen zijn in Nederland geïmplementeerd in de artikelen 3.105d, lid 2 onder b, Vb en artikel 3.105f, lid 2 onder b, Vb.
- Wat onder een bijzonder ernstig of ernstig misdrijf wordt verstaan is niet nader ingevuld door de Uniewetgever.
- In het Nederlandse beleid is dit uitgewerkt in C2/7.10.1 Vc. Zowel bij een bijzonder ernstig als bij een ernstig misdrijf wordt ook gevaar voor de gemeenschap tegengeworpen.
- Daarnaast is er in het Nederlandse beleid opgenomen dat er voor het tegenwerpen van een bijzonder ernstig misdrijf een straf moet zijn opgelegd van in totaal 10 maanden en voor een ernstig misdrijf een straf van in totaal 6 maanden.
- Er is in het beleid weliswaar een aantal misdrijven genoemd waarbij gevaar voor de gemeenschap wordt aangenomen, zoals opium-, zedengewelds- en levensdelicten, alsmede brandstichting, mensenhandel, illegale handel in wapens, munitie en explosieven en illegale handel in menselijke organen en weefsels, maar de lijst is niet uitputtend. Wat ernstig of bijzonder ernstig is betreft verder een individuele beoordeling van de zaak en daarom is in het beleid niet nader uitgewerkt wanneer hier sprake van is. Er zijn enkel drempels van 6 en 10 maanden genoemd.
- Bij het intrekken van een verblijfsvergunning asiel wordt getoetst aan artikel 8 EVRM en aan de evenredigheid.
- De ruimte om het beleid rondom intrekking van de asielvergunning te verscherpen, is beperkt; dit volgt uit recente jurisprudentie van de Afdeling van de RvS en het EU Hof.²³⁴

Terugkeer criminele vreemdelingen

Het realiseren van de terugkeer van criminele vreemdelingen kan complex zijn. Indien een 3 EVRM beletsel bestaat, is gedwongen vertrek zelfs uitgesloten. Een uitdaging is dat landen van herkomst niet altijd meewerken aan het verstrekken van de noodzakelijke documenten om vertrek te realiseren. Ondanks de grote inzet van DT&V en de keten, kan intrekking dus ook leiden tot illegaal verblijf, hetgeen een druk op de openbare orde en soms nationale veiligheid kan opleveren.

² Met kenmerk 201807496/1/V2; ECLI:RVS:2020:226

³ [Uitspraak 202003984/1/V2 - Raad van State](#)

⁴ Op 6 juli 2023 deed het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: EU-Hof) arrest in de zaken [C-8/22](#), [C-663/21](#) en [C-402/22](#), die betrekking hebben op de intrekking en/of weigering van de vluchtelingenstatus op grond van openbare orde.